

Udvikling af rammer for tværprofessionelt orienterede bachelorprojekter i PSH - med udgangspunkt i problemstillinger i praksis

Undersøgelsesgruppens deltagere:

Tove Rasmussen, socialrådgiveruddannelsen
Ullrich Zeitler, 3K-uddannelsen
Claus Blæsbjerg, Pædagoguddannelsen
Henrik Balle Nielsen, Læreruddannelsen

Projektbeskrivelsen tager afsæt i et oplæg fra PSH's ledelse i forhold til det strategiske mål, at flere studerende formulerer deres bachelorprojekter med udgangspunkt i konkrete problemstillinger i praksis og i aftagerfelternes behov. Oplægget, som er formuleret i foråret 2013, udpeger herunder tværprofessionelt orienterede bachelorprojekter som et indsatsområde. Undersøgelsesgruppen tager særligt udgangspunkt i denne formulering:

I Strategi for velfærdsuddannelserne i den midtjyske region står samarbejdet om bachelorprojekter som et centralt indsatsområde, herunder samarbejde om aktuelle temaer, udvikling af hjemmeside/ /projektbank, publicering og formidling samt rammesætning og **udvikling af tværprofessionelt samarbejde**. Med behovet for tværprofessionelt samarbejde i professionerne og VIAs beslutning om **3 ugers tværprofessionelt forløb på alle campus er det relevant at give de studerende mulighed for at specialisere sig gennem arbejdet med tværprofessionelle bachelorprojekter**. Derfor er der behov for at igangsætte en prøvehandling med dette genstandsfelt.

Der grundlæggende undersøgelsesspørgsmål er ifølge opdraget:

Hvordan kan tværprofessionelle bachelorprojekter udvikles i samspil med professionspraksis og bidrage til udvikling af praksis?

Projektgruppen opdeler målet således:

- 1) At flere studerende arbejder med en tværprofessionel orientering i deres bachelorprojekter,
- 2) at projekterne samtidig tager udgangspunkt i praksisnære problemstillinger,
- 3) og at studerende formulerer disse bachelorprojekter i en variant af samarbejde på tværs af uddannelser.

Det kommunikative udtryk for undersøgelsesgruppens arbejde er formuleret således:

Der udarbejdes en mindre publikation med essenser fra tværprofessionelle bachelorprojekter samt en prototype/kort beskrivelse med anbefalinger til, hvordan tværprofessionelle bachelorprojekter i samarbejde med aftagerne kan rammesættes.

Aktiviteter på kort og længere sigt

Gruppen vil under arbejdet identificere muligheder for tiltag i de enkelte uddannelser og på tværs af disse i forhold til at skabe rammer, der kan fremme studerendes valg af tværprofessionelle synsvinkler, aspekter og temaer i bachelorprojekter. Herunder vil gruppens aktører undersøge:

- omfanget af tværprofessionel orientering i bachelorprojekter, som allerede er gennemførte i de enkelte uddannelser,
- uddannelsernes lovgivning og studieordninger i forhold til eksisterende rammer for studerendes valg af tværprofessionel orientering i bachelorprojekter, muligheder for gruppeprojekter i monouddannelserne og for gruppeprojekter på tværs af uddannelser.

- mulighederne for på kort sigt at etablere kommunikativt funktionelle projektwebsteder for studerende på tværs af uddannelser, som arbejder med tværprofessionalitet.
- grundlaget for på kort sigt at etablere studiekredse på tværs af uddannelser med fokus på tværprofessionalitet
- muligheder for vedvarende samarbejder med praksisfelter med henblik på identifikation af problemstillinger i praksis som genstande for studerende bachelorprojekter
- uddannelsernes videnskabsteoretiske og undersøgelsesmetodiske praksisser med henblik på at udvide samarbejdet til også at omfatte metodologiske niveauer af professionsstudierne
- praksis i andre UC'er for bachelorprojekter med tværprofessionel orientering. Denne del påbegyndes i november/december 2013
- national og international litteratur om tværprofessionelt orienterede og organiserede studieforløb. Denne del påbegyndes i november/december 2013
- grundlaget for at formulere oplæg om muligheder for tværprofessionelt orienterede bachelorprojekter for studerende, som står foran valg af emne og emnebegrundelse for bachelorprojekter i uddannelserne
- grundlaget for at tilbyde en særlig vejledning for studerende, som arbejder med tværprofessionelle problemstillinger i bachelorprojektet

Tematisk progression mellem tidligere studieforløb og tværprofessionel orientering i bachelorprojektet

Projektgruppen vil i særlig grad fokusere på de studerende, som studerer modulet *tværprofessionalitet* i efteråret 2013 og 2014 i bestræbelserne på, at der blandt disse studerende - herunder med inspiration fra erfaringerne med dette modul - vil være et antal, som vælger at tematisere tværprofessionalitet i deres bachelorprojekter, der påbegyndes i henholdsvis september 2014 og 2015. Det er i denne forbindelse et vilkår, at lærerstuderende først kan indgå i bachelorprojekter gennemført i grupper på tværs af uddannelser fra september 2016. Der vil være tale om de studerende, som påbegyndte deres læreruddannelse i september 2013. Imidlertid vil gruppen undersøge muligheder for bachelorprojektgrupper på tværs af andre uddannelser på et tidligere tidspunkt. Desuden undersøger gruppen muligheder for at søge dispensationer i forhold til at kunne lade et afgrænset antal bachelorprojektgrupper på tværs af uddannelserne finde sted, inden studieordningerne tillader det.

Under gennemførelsen af studiemodulet *tværprofessionalitet* i 2013 vil et meget stort antal studerende på PSH-uddannelserne studere dele af modulet i praksisfelter, hvor de vil møde konkrete problemstillinger formuleret af praksisaktørerne. Projektgruppen vil i den forbindelse fremstille muligheder for at arbejde med lignende problemstillinger i bachelorprojektet det følgende studieår.

Gruppens første kategorisering af tværprofessionelle interessefelter, som den studerende kan møde gennem sin uddannelse og vælge som genstandsfelt i sit bachelorprojekt, fremgår her:

- Det felt, der beskæftiger sig med skolebørn i almindelighed (Skole-SFO, pædagogisk udvikling, arbejde med børns interne samspil etc.)
- Det felt, der beskæftiger sig med udsatte børn og unge og disses familier (samspil eks. skole, PPR, SSP, sundhedspleje, daginstitution, socialforvaltning, - evt. særligt indsatser, institutioner med anbragte etc.)
- Det felt, der beskæftiger sig med forskellige grupper af voksne med særlige problemstillinger (fra f.eks. unge karakteriseret ved kriminalitet, over mennesker med psykiske vanskeligheder og nedslidte mennesker og til gruppen af vidtgående handicappede – socialpædagogisk felt)
- Det felt, der beskæftiger sig med ovenstående, samt de blotte arbejdsløse, i et mere snævert beskæftigelsesmæssigt perspektiv (f.eks. hele udviklingsplans og aktiveringsområdet)
- Det felt, der beskæftiger sig med lokalområder (eks. skabelse af større muligheder, større tryghed, fattigdomsindsats, anerkendelse, åben-lukket, samspil mellem grupper etc. – undgåelse af processer som "exclusion of the excluders by the excluded")
- Det felt, der beskæftiger sig med forsøg på nye indsatser over for én eller flere målgrupper i byen (eks. særlige initiativer overfor unge uden uddannelse)
- Det felt, der i indsats særligt søger samarbejdspartner uden for den offentlige sektor – og eventuelt helt nye typer af problemløsninger (eks. initiativer, som f.eks. har ført til socialøkonomiske virksomheder)

Eksempler på konkrete temaer, som studerende kan møde i modulet tværprofessionalitet i feltarbejde, er:

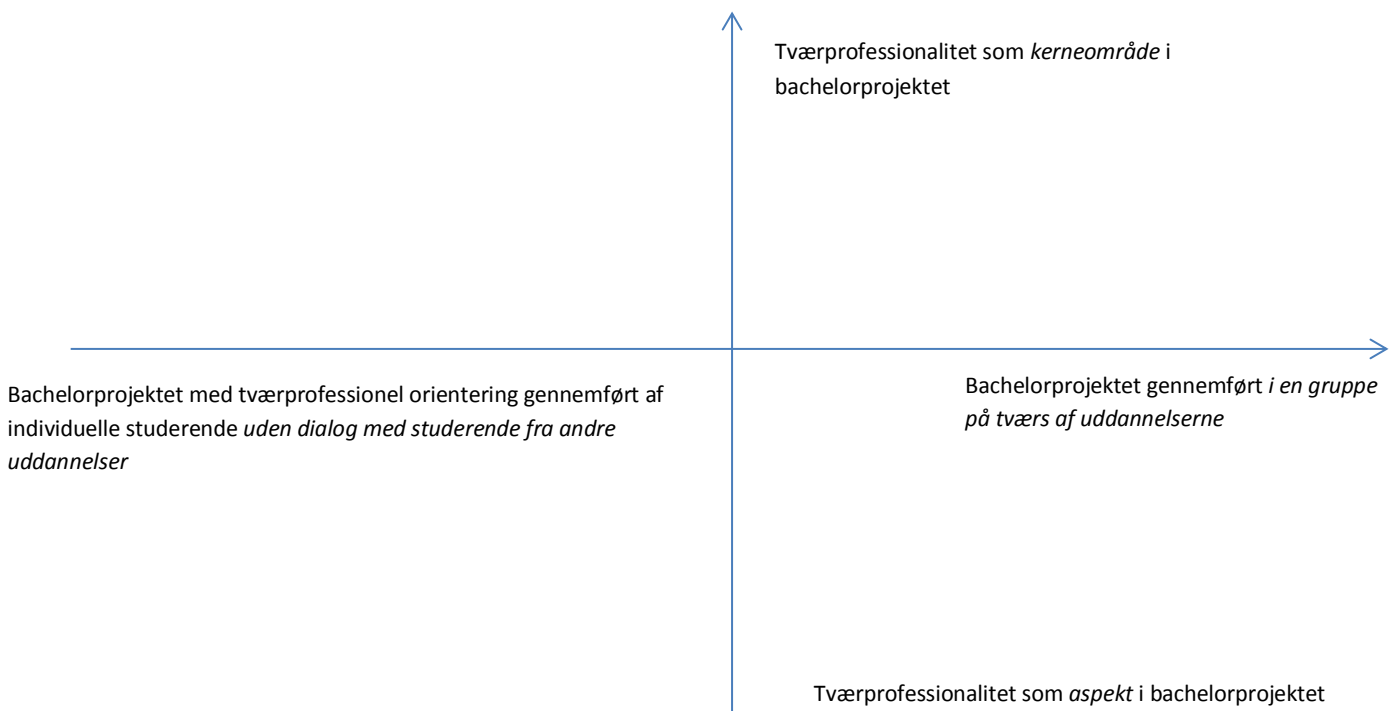
- Tværprofessionel rammesætning for børns og unges sundhed
- Samarbejde mellem professionelle og ikke-professionelle (herunder aktører i foreninger baseret på frivillighed) i udviklingen af social værdi for barnet, eleven, borgeren, brugeren inden for et større eller mindre geografisk område
- Skolereformens mål og rammer som grundlag for tværprofessionel virksomhed i et pædagogisk og socialt perspektiv, herunder unges valg af ungdomsuddannelse

Didaktiske opmærksomhedsfelter for udvikling af tværprofessionel kompetence

Undersøgelsergruppen er opmærksom på, at det ikke alene er de indholdsmæssige genstande i tværprofessionelle studier, som har betydning for den studerendes motivation for at vælge tværprofessionel orientering i sit bachelorprojekt. Studieorganisatoriske forhold har ligeledes betydning for den studerendes tilskyndelse til valg af studieobjekter. Gruppen er herunder opmærksom på følgende:

- 1) nødvendigheden af at arbejde med differentierede mål for de studerendes valg af tværprofessionel orientering i bachelorprojekter og for de studerendes samarbejde på tværs af uddannelserne
- 2) opmærksomheden på, at tværprofessionalitet kan have større eller mindre vægt i et bachelorprojekt
- 3) de studerendes transformation af praksisaktørernes formulering af konkrete problemstillinger i praksis til problemformulering i en akademisk undersøgelsesgenre, herunder identifikation af relevant forskningsviden, teori og undersøgelsesmetode i forhold til kompleksiteten i de tværprofessionelle problemstillinger
- 4) udfordringer i praksisaktørernes strukturelle muligheder for at indgå i roller i uddannelsesarbejdet med den studerendes bachelorprojekt

Modellen nedenfor viser forholdet mellem 1) og 2), idet x-aksen viser et kontinuum mellem et tværprofessionelt bachelorprojekt gennemført individuelt og et tværprofessionelt orienteret bachelorprojekt gennemført i gruppe på tværs af uddannelser, mens y-aksen viser et kontinuum mellem et bachelorprojekt, hvor tværprofessionalitet udgør et aspekt blandt mange andre, og et bachelorprojekt, hvor tværprofessionalitet udgør kerneområdet.

I midten på x-aksen kunne ligge et bachelorprojekt, hvis udformning er påvirket af gennemgående deltagelse studiekredse med studerende fra andre uddannelser. I disse studiekredse afholdes der eksempelvis en række seminar, hvor den enkelte studerende lægger deres arbejde frem til respons. På midten af y-aksen kan man eksempelvis finde bachelorprojekter, hvor tværprofessionalitet udgør en gennemgående, markeret og afgørende synsvinkel.

Identifikation af særligt vigtige kompetencemål for den studerendes tværprofessionelt orienterede bachelorstudier

Undersøgelsergruppen er i sit indledende arbejde ligeledes opmærksom på udvikling af en række almene professionskompetencer, som skal kontekstualiseres og udvikles i tværprofessionelle sammenhænge. Blandt disse ser gruppen foreløbig som væsentlige:

I kommunikation, produktivt og receptivt

- at kunne adaptere sit professionssprog, herunder kunne tilpasse sin sproglige stil mellem professionssprog og hverdagssprog og kunne metakommunikere sin forståelse
- at kunne møde udsagn fra forskellige organisatoriske niveauer kritisk-konstruktivt, herunder med udgangspunkt i diskursanalytiske færdigheder

I analyse

- at kunne skifte perspektiv i forhold til involverede aktører og aktørgrupper
- at kunne fastholde barnets, elevens, borgerens, brugers perspektiv som det centrale og gennemgående udgangspunkt for professionel analyse

I handling

- at kunne træffe valg og iværksætte handlinger på baggrund af analyse og med opmærksomhed på mulige forbehold for det trufne valg
- at kunne evaluere indsatser med udgangspunkt i kategoriserede mål

Som et særligt mål for den studerendes kompetenceudvikling i en tværprofessionel kontekst ser vi den professionelles forudsætninger for at kunne vurdere, hvor og i hvilke faser et givet problemkompleks bedst mødes monoprofessionelt, flerprofessionelt eller tværprofessionelt.

Delmål for efterår 2013, forår 2014 og efterår 2015

December 2013:

- Strategiske valg af interventioner for perioden frem til og med december 2014 formuleret
- Eksisterende og potentielle samarbejdspartnere i praksis kortlagt
- En række mulige tværprofessionelle felter identificeret
- Modeller for didaktiske rammer for tværprofessionelt orienterede bachelorprojekter påbegyndt med udgangspunkt i uddannelsernes studieordninger
- Analyse af et udvalg af allerede gennemførte bachelorprojekter med tværprofessionel orientering foretaget og formuleret
- Et pilotsamarbejde mellem studerende med tværprofessionel orientering i individuelle bachelorprojekter om muligt etableret.

Juni 2014:

- Analyse af udvalg af semestrets tværprofessionelt orienterede og individuelt gennemførte bachelorprojekter. Udgives i artikel. Udgivelse af et mindre antal tværprofessionelt orienterede bachelorprojekter forberedt.

December 2014:

- Uddannelsernes studerende har i de tværprofessionelle studieuger i oktober i stort omfang deltaget i *tværprofessionelt feltarbejde* i samarbejde med praksisaktører. Det skal styrke motivationen for at vælge tværprofessionel orientering i det senere bachelorprojekt
- Udgivelse af en eller flere artikler om PSH's facilitering af tværprofessionelt orienterede bachelorprojekter. Workshops under diverse konferencer (oktober, november).

Foreløbig litteraturliste:

Bertelsen, Preben m.fl.: Tværfaglig supervision, 2013

Ejrnæs, Morten: Faglighed og tværfaglighed - vilkårene for samarbejde mellem pædagoger, sundhedsplejersker, lærere og socialrådgivere, 2006

Højholdt, Andy: Den tværprofessionelle praktiker - om udvikling af tværprofessionelt pædagogisk arbejde, 2009

Højholdt, Andy: Tværprofessionelt samarbejde i teori og praksis, 2013

Lerborg, Leon: Kommunikation på tværs - når faggrænser krydses, 2012

Lingås, Lars Gunnar: Ansvar for likeverd - etikk i tverrfaglig arbeid med habilitering og rehabilitering, 2013

Turney, Danielle: Improving Child and Family Assessment - turning research into practice

Willumsen, Elisabeth: Tverrprofesjonelt samarbeid, 2009